

ФІСКАЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ МИТНОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ

При всій складності і суперечливості історичного шляху розвитку митниці, досвід свідчить про те, що митне оподаткування склалося як важлива сфера економічної політики держави, інструмент регулювання зовнішньої торгівлі і захисту національних інтересів.

Митне оподаткування – це частина загальнодержавної системи оподаткування, невід’ємна складова зовнішньоторговельної, фіскальної та регуляторної політики будь-якої країни світу.

Основу системи митного оподаткування становлять митні платежі, під якими розуміють ті види податків та зборів, які нараховуються в установленому порядку при переміщенні через митний кордон країни товарів та інших предметів під контролем митних служб. Сюди відносяться такі податки та збори, як мито, податок на додану вартість, акцизний збір, єдиний збір, що справляється у пунктах пропуску через державний кордон України. Також сюди можна віднести платежі за видачу ліцензій на здійснення діяльності у сфері митно-тарифних відносин та платежі, пов’язані з проблемами порушення митного законодавства [1].

Дана дефініція дозволяє не тільки чітко визначити об’єкти оподаткування (товари, предмети), але й суб’єкти системи митного оподаткування, до яких належать, крім держави та митних органів, безпосередні платники податків та зборів, тобто юридичні та фізичні особи, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність. При цьому слід акцентувати увагу на характерній особливості митних платежів, а саме: односторонньому руху вартості від юридичних та фізичних осіб до держави.

В Україні в процесі становлення ринкової економіки митні податки виступають інструментом впливу на зовнішньоекономічні відносини нашої країни з іншими державами. Для того, щоб керувати процесом оподаткування митними платежами як засобом підвищення ефективності економіки, насамперед необхідно проаналізувати специфіку та місце митних платежів у системі оподаткування та визначити їх основні функції.

У більшості країн світу митні платежі використовують у зовнішньоекономічній політиці як засіб для вирішення таких завдань:

- захист економіки країни від негативного впливу іноземної конкуренції;
- поліпшення умов домов доступу національних товарів на іноземні ринки;
- створення умов для прогресивних змін у структурі виробництва і споживання товарів;
- раціоналізація товарної структури ввезення і вивезення товарів [2, с. 8].

Виходячи із перелічених вище завдань, можна виділити наступні функції, притаманні митному оподаткуванню, а саме:

– фіскальна – суть якої полягає у мобілізації коштів від справляння митних платежів у доходну частину державного бюджету країни для формування фінансових ресурсів держави;

– регуляторна – спрямована на створення оптимальної товарної експортно-імпоротної структури в країні;

– контрольна, яка передбачає адміністрування митних платежів (контроль за їх нарахуванням і адмініструванням).

Слід зазначити, що призначення митного оподаткування – це не тільки реалізація захисної функції митної діяльності шляхом збереження ринкових позицій національного товаровиробника, запобігання контрабанді та порушення митних правил, а також і реалізація фіскальної функції митних платежів – наповнення державного бюджету. Так, частка митних платежів у наповненні державного бюджету країни становить більше 70%.

Одна з причин постійних порушень під час сплати податкових зобов'язань суб'єктами ЗЕД стало підвищення ставок податків, які відбивають бажання платників бути чесними перед державою. Це призводить до зменшення обсягів імпорتنих потоків, розвитку виробництва з імпортозаміни та імпортозаміщення, розвиток виробництва нових різновидів товарів вищої технологічності та якості, тобто модернізація і розширення виробництва імпорتنих аналогів.

Зниження ставок податків, в свою чергу, сприяє підвищенню інтенсивності імпорتنих потоків, зростанню неефективних виробництв, пошуку нових напрямів реалізації національних економічних інтересів на світових ринках, збільшенню робочих місць і переорієнтація робочої сили в ефективніші та перспективніші для країни галузі виробництва.

На сучасному етапі розвитку країни з початку проведення активної агресії з боку Росії значно погіршились зовнішньоекономічні зв'язки України з країною-агресором. Так, за два роки знизився імпорт товарів на митну територію України, що в свою чергу призвело до зменшення платежів до державного бюджету країни, на деякі види товарів змінено ставки мита, знято всі пільги та преференції, скасовано дію певних нормативних актів, що регламентували взаємовідносини України з Російською Федерацією.

Проте Україна переорієнтувала свою зовнішньоекономічну політику в сторону Європейського Союзу. Підприємства почали освоювати зовнішній ринок європейських країн, налагоджувати економічні зв'язки з розвиненими європейськими країнами та здійснювати експортно-імпортні операції. Це, в свою чергу, дало можливість ефективно та в повній мірі наповнювати державний бюджет країни, виконувати поставлені перед Державною фіскальною службою України індикативні показники. Значним кроком для цього стало підписання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони[3]. Сучасні тенденції функціонування світового співтовариства поставили ряд нових завдань перед

Державною фіскальною службою України, які вимагають чергового проведення її реформування.

Література:

1. Митний кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, №44-45, №46-47, №48, ст. 552). – 2012. – №5406-VI Із змінами і доповненнями, внесеними Законами України від 4 липня 2013 р. №405-VII.
2. Єгоров О. Функціональна система митно-тарифного регулювання на етапі інтеграції України до СОТ // Вісник АМСУ. – 2004. – №1. – С. 3–12.
3. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27.06.2014.

Пивовар Людмила Любомирівна

*Студентка групи ФУПОМ-12
Науковий керівник – к.е.н., доцент Сидор І.П.*

МЕХАНІЗМ ПЛАНУВАННЯ ВИДАТКІВ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ

У сучасних умовах фінансової, соціальної і політичної нестабільності в Україні триває реформування вітчизняного пенсійного забезпечення, яке займає важливе місце у соціально-економічному розвитку країни та безпосередньо впливає на рівень життя і добробут людей. Пенсійне забезпечення є основною складовою державної системи соціального захисту населення в Україні. Базовим фінансовим механізмом здійснення державного пенсійного забезпечення виступає Пенсійний фонд України (ПФУ). Сучасна система загальнообов'язкового державного пенсійного забезпечення України базується на засадах солідарності й виплаті пенсій із бюджету Пенсійного фонду України.

Планування видатків бюджету Пенсійного фонду України на 2017 р. здійснювались на основі звітних даних щодо чисельності пенсіонерів та розмірів пенсійних виплат з урахуванням прогнозного зростання впродовж 2017 р. прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб. Плановий обсяг видатків було сформовано з урахуванням законодавчих рішень, спрямованих на оптимізацію видатків Пенсійного фонду України та забезпечення його збалансованості, а саме Закон України від 06.12.2016 №1774-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» [3], яким передбачено:

- продовження дії особливого способу пенсійних виплат працюючим пенсіонерам;
- встановлення максимального розміру пенсії у фіксованій величині – 10 740 гривень.

Бюджет Фонду на 2017 р. враховує авансове фінансування пенсійних виплат січня 2017 р., проведене у грудні 2016 р. відповідно до постанови